

TOTS SOM ÀRBITRES

CURS 2022-2023

(SETENA EDICIÓ)

ENRIC VIVES CAMPDEPADRÓS
(GUANYADOR DE LA BECA AURIGA-FVSCUS, 2015)

ÍNDEX

1.INTRODUCCIÓ	3
1.1 Marc teòric conceptual	4
1.2 Edició actual	6
2.VALORACIÓ DE LA INICIATIVA	8
2.1 Informació general	8
2.2 Relació d'escoles/clubs participants	9
2.3 Assoliment per ítems	9
2.4 Assoliment per equips	13
2.5 Altres dimensions d'interès del projecte	14
2.6 Valors arbitrals als mitjans	15
2.7 Observacions	17
2.8 De cara a futures edicions	17

1. INTRODUCCIÓ

El futbol i el bàsquet són, sense cap mena de dubte, els esports d'equip més practicats a casa nostra i, perquè no dir-ho, també a la resta del món. Aquests tenen un impacte enorme en la nostra societat, la qual traspasa el propi estadi, per inundar la premsa, la televisió, els anuncis, etc.

Si bé l'esport ben entès aporta o pot aportar coses molt bones pel desenvolupament humà tan físic com psicològic, així com pel bon desenvolupament social, sobretot pel què fa als esports d'equip, hi ha una altra part d'aquest, associada habitualment a la competició, que genera imatges i situacions gens agradables i que en res beneficien a la persona i a la societat.

La mera participació en competicions esportives no constitueix una garantia per a l'aprenentatge. (...) Per aconseguir que un esport sigui realment educatiu hem de cuidar el com es practica (Dosil, 2001b). En aquest aspecte l'àrbitre o jutge té un paper rellevant. Des de la seva posició pot ajudar que els esportistes el practiquin de forma adequada (...) (Dosil, en Guillén (dir.), 2003, pàg. 135).

En aquesta mateixa línia, Dosil planteja que: L'àrbitre no s'ha de limitar únicament i exclusivament al fet que els jugadors compleixin les normes, ha de ser també un educador. Ha de mostrar qualitats individuals i socials que vol en els esportistes ("predicar amb l'exemple"). Segons l'edat dels competidors, ha d'ajudar-los a comprendre els valors interns de l'esport, amb la finalitat que els interioritzin i transfereixin a altres situacions de la seva vida. Igualment, és important que es faci un aprenentatge correcte de les regles, buscant un major coneixement i, d'aquesta manera, una major difusió de la disciplina (Dosil, en Guillén (dir.), 2003, pàg. 151).

Arbitrar, com diuen els propis àrbitres: "(...) És un desafiament, un test a les meves capacitats de gestionar emocions"; (...) "És ser un jutge de futbol defensant la igualtat i imparcialitat; "És estar en el joc com la principal persona en la gestió de possibles conflictes"; "La meva habilitat en la presa de decisions pot contribuir a un resultat feliç"; (...) "Arbitrar per a mi és tenir autocontrol sobre mi mateix per a aplicar determinades normes en un determinat esport"; "Ser capaç de demostrar que sóc

capaç de fer una tasca de gran pressió, davant moltes adversitats i per molt temps"; "En realitat és una demostració de força interior". (Brandao et al., 2011, pàg. 279-280).

Felix Guillén, conjuntament amb Heriberto Jimenez, enumera algunes de les característiques que els propis àrbitres consideren importants, en el seu article *Características deseables en arbitraje y juicio deportivo* (2001). Entre aquestes trobem: Coneixement del reglament, Imparcial / Just, Saber aplicar el reglament, Igualtat en el tracte amb els esportistes, Honradesa, Puntualitat, Confiança en si mateix, Objectivitat en els judicis, Responsabilitat, Respectuós / educat, Seguretat, Capacitat d'atenció, Saber mantenir la disciplina, Concentració, Serietat, Saber rectificar, Comunicatiu / dialogant, Saber situar-se al camp, Amabilitat, Flexibilitat, Humilitat, Diplomàtic i Saber anticipar-se a les jugades (pàg. 28).

Tal com el mateix Guillén afirma: Aquesta temàtica que s'està intentant desenvolupar en l'àmbit esportiu i més concretament en l'arbitratge, és considerada com a molt important en altres àmbits professionals, com pot ser la direcció d'una empresa o el desenvolupament professional dins de l'ensenyament. (Guillén, en Guillén (dir.), 2003, pàg. 55)

Podem considerar, per tant, que moltes de les habilitats esmentades, per no dir totes, també estarien, segurament, a la llista d'aquelles qualitats considerades més positives socialment parlant.

1.1 Marc teòric conceptual

El projecte es sustenta principalment en la perspectiva de l'aprenentatge experiencial o vivencial plantejat per John Dewey. Alguns dels principis de l'aprenentatge vivencial són: L'aprenent és protagonista en lloc d'espectador, l'AV és possible quan hi ha una selecció adequada de les experiències i aquestes són acompanyades amb reflexions, anàlisi crítica i síntesi, l'AV es desplega en l'intent de l'aprenent per restablir l'equilibri després de ser portat convenientment per l'experiència a una zona de disconfort o dissonància adaptativa, el procés d'AV hauria de promoure la formulació de preguntes, la investigació, l'experimentació, la curiositat, la responsabilitat, la creativitat i la construcció de significats i, finalment, els participants haurien de poder experimentar l'èxit, el fracàs, assumir riscos i la incertesa. (Sinapsis-patagonia, -, pàg. 2)

Amb això es pretén fomentar el creixement cognitiu, a través d'una experiència directa, els requeriments de la qual se situen una mica per sobre de les habilitats actuals del nen/a, de manera que

planteji un desafiament. Treure el nen de la seva zona de confort, generant una desajust òptim o un estat de flux i plantejar-li una activitat en el marc de la ZDP modelada per un mediador cultural (l'àrbitre) al qual el nen pot imitar incorporant comportaments observats, en un treball dins el mesosistema del participant que es culmina amb les recomanacions a pares i entrenadors, amb la intenció de consolidar els aprenentatges adquirits.

Si ens acollim, per tant, a la creença de Dewey o Piaget sobre l'experiència, considerant que aquesta "constitueix una reconstrucció de l'experiència passada i modifica la qualitat de les experiències posteriors" (Dewey, 2004, pàg. 37), podem afirmar, com el mateix Dewey (2004), que "tota experiència continua vivint en experiències ulteriors" (pàg. 73). Així, parafrasejant Hernández Rojas (citada en Villar, 2003), la construcció a partir de la pròpia activitat del nen, fa que els aprenentatges obtinguts siguin més fàcilment generalitzables a altres contextos i duradors en el temps (pàg. 301). Processos com la imitació diferida, mitjançant la qual "els nens solen efectuar respostes d'imitació sense que els models hi siguin presents, molt després d'haver observat la seva conducta" (Bandura, 1987, pàg. 43), contribueixen a la interiorització de les conductes i els valors associats. "A través d'un procés de modelatge abstracte, els observadors obtenen els principis subjacents a les actuacions específiques, per generar conductes que van més enllà del que han vist o sentit" (Bandura, Zimmerman & Rosenthal, citats en Bandura, 1987, pàg. 58).

Evidentment, el micro i mesosistema del nen, ajudaran a la consolidació de les conductes que aquest aprèn. Família i escola (en la qual s'integra l'esport escolar), són bastides vitals que determinen el valor que el nen pot donar a unes coses o altres, a uns valors o uns altres, en la mesura que aquests "adoptaran els comportaments que cada família amb les seves pautes culturals, models d'educació, escala de valors i expectatives els transmetin reproduint generalment els mateixos" (Giddens, citada en Herrea i Irazusta, 2013, pàg. 250).

De tot el que s'ha dit fins ara, se'n desprèn que, amb l'ajuda d'àrbitres, pares, mares, entrenadors i coordinadors, convertirem la tasca d'arbitrar en un entorn d'aprenentatge a través del qual practicar habilitats com: haver de prendre decisions que "afavoreixen" a un grup i en "perjudiquen" a un altre, mantenir la imparcialitat a pesar de tenir amics en un dels dos equips, aguantar la pressió al voltant de les teves decisions, les quals poden ser qüestionades per una de les parts i haver d'argumentar-les, etc., aprofitant l'esport per construir persones que duguin incorporades una sèrie d'habilitats molt positives socialment parlant.

El projecte, en definitiva, pretén aprofitar algunes de les situacions que l'esport genera, per exprémer tot el seu vessant educatiu i fer de l'esport un entorn d'aprenentatge que contribueixi al desenvolupament integral de la persona, de tal manera que no només formem esportistes, sinó també ciutadans.

1.2 Edició actual

Durant la primera meitat de l'any 2023, s'ha dut a terme la setena edició del projecte TOTS SOM ÀRBITRES.

En aquesta setena edició, com venia sent habitual, el projecte s'ha dut a terme a les disciplines de: futbol, bàsquet i handbol.

A diferència d'altres anys, en aquesta edició no s'han fet enquestes de valoració. En substitució d'aquestes, s'ha promogut un sistema de classificació basat en una sèrie de paràmetres preestablerts, els quals havien de permetre avaluar la implicació dels diferents agents participants en la iniciativa: coordinadors, entrenadors, pares i mares i jugadors/es. La idea era introduir un nou element que pogués motivar l'execució de determinades accions que fins ara s'havien dut a terme més pobrament del que seria desitjable si es volia assolir l'impacte pedagògic perseguit. Aquestes valoracions han generat una puntuació o classificació paral·lela a la classificació ordinària. La idea era premiar a l'escola o club que obtingui més punts al finalitzar la competició. Els ítems i les puntuacions relatives, a partir dels quals s'han valorat als diferents equips, són els següents:

PUNTUACIÓ DIRECTA

- 1.- El coordinador contesta o confirma que ha rebut la informació del partit (1 punt).
- 2.- Quan el coordinador arriba al camp, l'entrenador és coneixedor de la iniciativa (2 punt).
- 3.- Els jugadors dels equips participants han entrenat les funcions arbitrals (2 punt). *(Si hi ha una prova gràfica 1 punt extra)*
- 4.- Els jugadors participen de la iniciativa, mostren ganes d'arbitrar i demostren algun dels aprenentatges adquirits (1 punt).
- 5.- L'entrenador facilita el desenvolupament de la iniciativa, anima al jugador-àrbitre i no discuteix decisions arbitrals (2 punt).

6.- Els pares i mares contribueixen al desenvolupament de la iniciativa, animen al jugador-àrbitre i no discuteix decisions arbitrals (2 punt).

PUNTUACIÓ INDIRECTA

Els equips podran augmentar la seva puntuació o aconseguir punts extra realitzant alguna o totes les de següents accions:

7.- Enviar una foto o vídeo curt dels jugadors practicant les tasques arbitrals en algun dels entrenaments al llarg de l'any (1 punt).

8.- Enviar una foto o vídeo curt dels jugadors practicant les tasques arbitrals en l'entrenament previ al partit on han de dur a terme la iniciativa (1 punt).

9.- Enviant un petit vídeo gravat en l'entrenament immediatament posterior al partit on l'entrenador ajuda als jugadors a reflexionar sobre la iniciativa i les habilitats desenvolupades en el marc de la tasca arbitral (2 punts).

10.- Enviar un petit vídeo on es vegi l'entrenador comentant amb els jugadors, alguns dels elements positius del projecte que es descriuen en la informació que del mateix hi ha a la web o que se'ls envia (ex: les habilitats que desenvolupa un àrbitre). (1 punt)

11.- Enviar un petit vídeo on es vegi l'entrenador comentant amb els pares i mares, alguns dels elements positius del projecte que es descriuen en la informació que del mateix hi ha a la web o que se'ls envia (ex: les habilitats que desenvolupa un àrbitre). (1 punt)

12.- Qualsevol acció que els equips creguin que pot ser positiva en relació a la iniciativa i que sigui tramesa al coordinador del projecte (els punts atorgats es valoraran en funció de cada cas).

A diferència de la primera vegada que es va introduir aquesta classificació (cinquena edició del projecte), la qual es va haver de suspendre per culpa de la pandèmia del COVID-19, en aquesta ocasió s'ha pogut desplegar plenament el sistema de valoració dels equips. Al ser un primer contacte amb aquest nou sistema de classificació, propi del projecte, molts coordinadors ho desconeixien i, molts, no han tingut en compte les dimensions de la ja esmentada classificació per executar els diferents passos que en aquesta s'estipulaven. Caldrà veure si, en un futur -una vegada instaurat el sistema- els equips i coordinadors ho interioritzen i/o consideren rellevant fins al punt de tenir-ho present i actuar en conseqüència. Assolir interès per aquest sistema, dependrà, en part, de l'exposició de la classificació que es durà a terme en breu i de la importància o no que els equips li donin a obtenir

una bona posició en la mateixa, vinculada clarament a la imatge pedagògica que els equips o les escoles participants vulguin transmetre.

També cal destacar que, com en l'edició anterior, concretament en la competició de futbol, ja no s'ha comptat amb el comitè d'àrbitres de la Federació Catalana de Futbol, sinó amb un grup d'àrbitres propi. Això ha estat positiu, en el sentit que els àrbitres tenien un nivell i una experiència superiors, cosa que els feia més fàcil poder arbitrar i estar pendents dels jugadors/es a qui havien de "tutoritzar". La relació amb la Federació de Bàsquet ha estat, com sempre, molt bona, tot i que, com es comenta més endavant, el nivell d'implicació ha canviat i tot i que els àrbitres presents en el projecte l'han executat prou bé, hi ha hagut situacions que fins ara no s'havien produït.

A continuació, es fa un balanç de la iniciativa en aquesta setena edició.

2. VALORACIÓ DE LA INICIATIVA

2.1 Informació general

PARTITS TOTS SOM ÀRBITRES CURS 2023	13
ESCOLES	
Nombre d'escoles/clubs participants	21
ESPORT	
Partits de bàsquet aleví femení	4
Partits de bàsquet aleví masculí	4
Partit de futbol aleví	3
Partits d'handbol	2
CATEGORIA	
Partits de categoria A	-
Partits de categoria B	6
Partits de categoria C	2

Partits de categoria D	3
Partits d'handbol	2
GÈNERE	
JUGADORS-ÀRBITRE	52
Noi	-
Noia	-
ÀRBITRES	-
Homes	-
Dones	-

2.2 Relació d'escoles/clubs participants

AEE COL. SANT PAU APÒSTOL	JOAN XXIII	ELISABETH DE SALOU
AFA CESAR AUGUST	C21 INAMOVIP-TBC	ELS PALLARESOS ES MOU BASQUET
AFA PAX	CARMELITES	GARDEN GAIÀ ALTAFULLA BÀSQUET
AMICS HANDBOL CLUB	CB SANT PERE I SANT PAU	L'ESTONNAC
SAGRAT COR	CBV	MARE NOSTRUM
ELS ÀNGELS	CFS LA POBLA DE MONTORNÉS- AFA ELS AMETLLERS	P.S. FIATEH
ARRABASSADA	CH SALOU	PRÀCTIQUES

2.3 Assoliment per ítems

PUNTUACIÓ DIRECTA				
1.- El coordinador contesta o confirma que ha rebut la informació del partit.				
PUNT. ÍTEM		1 (màx.)	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS		15	1	5
% EQUIPS		71%	5%	24%

OBSERVACIONS:					
2.- Quan el coordinador arriba al camp, l'entrenador és coneixedor de la iniciativa.					
PUNT. ÍTEM	2 (màx.)	1,5	1	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS	14	-	5	-	3
% EQUIPS	63%	-%	23%	-%	14%
OBSERVACIONS:					
3.- Els jugadors dels equips participants han entrenat les funcions arbitrals.					
PUNT. ÍTEM	2 (màx.)	1,5	1	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS	8	0	2	0	12
% EQUIPS	37%	-%	9%	-%	54%
OBSERVACIONS:					
4.- Els jugadors participen de la iniciativa, mostren ganes d'arbitrar i demostren algun dels aprenentatges adquirits.					
PUNT. ÍTEM		1,5	1	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS		2	9	11	0
% EQUIPS		9%	41%	50%	-%
OBSERVACIONS:					
5.- L'entrenador facilita el desenvolupament de la iniciativa, anima al jugador-àrbitre i no discuteix decisions arbitrals.					
PUNT. ÍTEM	2 (màx.)	1,5	1	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS	8	0	11	1	2
% EQUIPS	36%	-%	50%	5%	9%

OBSERVACIONS:					
6.- Els pares i mares contribueixen al desenvolupament de la iniciativa, animen al jugador-àrbitre i no discuteix decisions arbitral.					
PUNT. ÍTEM	2 (màx.)	1,5	1	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS	2	0	20	0	0
% EQUIPS	9%	-%	91%	-%	-%
OBSERVACIONS:					

PUNTUACIÓ INDIRECTA				
7.- Enviar una foto o vídeo curt dels jugadors practicant les tasques arbitrals en algun dels entrenaments al llarg de l'any.				
PUNT. ÍTEM		1 (màx.)	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS		0	0	0
% EQUIPS		-%	-%	-%
OBSERVACIONS:				
8.- Enviar una foto o vídeo curt dels jugadors practicant les tasques arbitrals en l'entrenament previ al partit on han de dur a terme la iniciativa.				
PUNT. ÍTEM		1 (màx.)	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS		0	0	0
% EQUIPS		-%	-%	-%
OBSERVACIONS:				
9.- Enviant un petit vídeo gravat en l'entrenament immediatament posterior al partit on l'entrenador ajuda als jugadors a reflexionar sobre la iniciativa i las habilitats desenvolupades en el marc de la tasca arbitral.				

PUNT. ÍTEM	2 (màx.)	1,5	1	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS	0	0	0	0	0
% EQUIPS	-%	-%	-%	-%	-%
OBSERVACIONS:					

10.- Enviar un petit vídeo on es vegi l'entrenador comentant amb els jugadors, alguns dels elements positius del projecte que es descriuen en la informació que del mateix hi ha a la web o que se'ls envia (ex: les habilitats que desenvolupa un àrbitre).

PUNT. ÍTEM		1 (màx.)	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS		0	0	0
% EQUIPS		-%	-%	-%
OBSERVACIONS:				

11.- Enviar un petit vídeo on es vegi l'entrenador comentant amb els pares i mares, alguns dels elements positius del projecte que es descriuen en la informació que del mateix hi ha a la web o que se'ls envia (ex: les habilitats que desenvolupa un àrbitre).

PUNT. ÍTEM		1 (màx.)	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS		0	0	0
% EQUIPS		-%	-%	-%
OBSERVACIONS:				

12.- Qualsevol acció que els equips creguin que pot ser positiva en relació a la iniciativa i que sigui tramesa al coordinador del projecte (els punts atorgats es valoraran en funció de cada cas).

PUNT. ÍTEM		1 (màx.)	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS		0	0	0
% EQUIPS		-%	-%	-%
OBSERVACIONS:				

2.4 Assoliment per equips

EQUIP	ASSOLIMENT
P.S. FIATEH MIX	9,5
P.S. FIATEH FEM.	9,5
CB SANT PERE I SANT PAU	9
MARE NOSTRUM	9
AFA CÈSAR AUGUST FUTBOL 5E I 6E	8
CFS LA POBLA DE MONTORNÉS- AFA ELS AMETLLERS	7,5
AFA CESAR AUGUST	7,5
CBV	7
AFA PAX 5AB	7
PRÀCTIQUES	6,5
L'ESTONNAC	6,5
AMPA SAGRAT COR ALEVI.	6
AEE COL. SANT PAU APÒSTOL	6
ARRABASSADA	6
CARMELITES	5
C21 INAMOVIP	5
BÀSQUET JOAN XXIII	4,5
ÀNGELS ALEVÍ	4
ELISABETH "A"	3,5
PALLARESOS ES MOU BÀSQUET	3,5
GARDEN GAIÀ ALTAFULLA BÀSQUET	3,5
CARMELITES	3,5

BASQUET 4ALL JOAN 23	3
CH SALOU ALEVÍ	3
AMICS HC MAS	2
ELS PALLARESOS ES MOU BASQUET ALEVI	0

2.5 Altres dimensions d'interès pel projecte

En aquesta edició no es desglossen els aspectes relatius als diferents ítems a partir dels quals s'avaluava l'interès del projecte, en tant que en aquesta edició no s'ha dut a terme.

La interacció amb l'àrbitre ha estat positiva?					
PUNT. ÍTEM	SI	NO			
NÚM. EQUIPS					
% EQUIPS	%				
OBSERVACIONS:					
Ha canviat la seva forma de veure l'àrbitre?					
PUNT. ÍTEM	SI	SI I NO	SI, AMB GANES	SI, MOLT	NO
NÚM. EQUIPS					
% EQUIPS	%	%	%	%	%
OBSERVACIONS:					
Us heu divertit?					
PUNT. ÍTEM	SI	SI. ENTUSIASMAT	SI. MOLT	NO	
NÚM. EQUIPS					
% EQUIPS	%	%	%	%	
OBSERVACIONS:					

Repetiríeu l'experiència?				
PUNT. ÍTEM	SI	SI. ENTUSIASMAT	NO	
NÚM. EQUIPS				
% EQUIPS	%	%	%	
OBSERVACIONS:				

2.6 Valors arbitral als mitjans

En aquesta edició també s'ha implementat, com a novetat d'aquest any, la cerca de notícies o contingut multimèdia vinculat a les xarxes socials on es fes pedagogia de la tasca i les funcions arbitral, a fi i efecte de permetre al propi Consell Esportiu difondre-les i vincular-ho al projecte TOTS SOM ÀRBITRES que aquest realitza.

Durant el transcurs del TOTS SOM ÀRBITRES 22-23, es van traslladar els següents tres posts d'Instagram:

1.- <https://www.instagram.com/p/CocifK7rP-X/?igshid=MTc4MmM1YmI2Ng==>

2.- <https://www.instagram.com/p/BsnCcGBFiXs/?igshid=MTc4MmM1YmI2Ng==>

3.- <https://www.instagram.com/tv/CVyELuTsv2o/?igshid=MTc4MmM1YmI2Ng==>

2.7 Observacions

La setena edició del TOTS SÓM ÀRIBTRES (curs 22-23), s'ha desenvolupat normalment. Tot i haver-hi coordinadors/es i entrenadors/es nous en alguns equips, la majoria eren coneixedors de la iniciativa.

Com en altres edicions, alguns pares i mares feien fotos dels seus fills i mostraven bona predisposició per la iniciativa. Els jugadors/es, per la seva banda, si bé la majoria no ho havien pogut entrenar aspectes arbitrals, també mostraven interès i dedicació a la tasca que els corresponia.

Pel què fa als àrbitres, la implicació de la federació de bàsquet no ha estat tan positiva com en altres ocasions. A banda d'un àrbitre d'edat més avançada que no semblava motivat per dur a terme la iniciativa i que moltes vegades obviava al jugador-àrbitre i pràcticament no el feia participar, alguns partits van dur-los a terme àrbitres que no eren coneixedors del projecte. Així com en altres anys es feia una reunió informativa als àrbitres perquè qui volgués s'apuntés al projecte, aquest any no ha estat així i aquest fet s'ha notat en l'execució del mateix.

En el tema dels entrenadors, hi ha hagut de tot, des d'entrenadores que promovien molt i afavorien el projecte, des d'entrenadors que protestaven bastant les decisions de l'àrbitre.

De tots els partits duts a terme només se'n va suspendre un. El motiu va ser que un dels entrenadors i l'àrbitre no eren coneixedors del projecte i que l'àrbitre no semblava gaire predisposat a dur-ho a terme (era el mateix àrbitre de bàsquet del que s'ha parlat fa un moment).

2.8 De cara a futures edicions

De cara a futures edicions, caldria no només consolidar el sistema de puntuació plantejat en aquesta edició, sinó treballar per conscienciar als equips de l'ús de la puntuació indirecta -que cap equip ha utilitzat aquest any- a fi i efecte d'obtenir més puntuació.

A banda, es podria tornar a recollir la opinió dels jugadors-àrbitre al respecte de la iniciativa.